

NAGYKUNSÁGI HIRLAP

A KARCZAGI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Főszerkesztő:	Felelős szerkesztő:	Megjelenik vasárnap reggel.
Egész évre	8 korona.	Széll Károly.	Dr. Krenner Géza.	Előfizetési díjak és mindennemű küldemények
Félévre	4 .	Szerkesztő:	Pásztor Géza.	Rákóczi-ut (Klecs-féle ház) küldendők.
Negyedévre	2 .			TELEFONSZÁM: 17.
Egyes szám ára 16 fillér.				

Kilátás a télre.

Az a szomorú kilátás van a télre, hogy a pauperizmus ijesztőbb mérveket fog ölteni. Tudjuk, hogy némely vidéken a buza gyengén adott. Az arató rész nem igen sokat juttatott a munkás ember kis kamarájába, eladóra alig jut belőle és ha mindjárt őszzel neki esünk a késznek, míg újra vidul a határ, bizony sok gondteljes nap virrad a magyar munkásra. Ebben a helyzetben még inkább meg kell gondolnunk, hogy a mezei munkásnak a téli keresetre való alkalmat meg kell okvetlen adnunk. Mivel adhatjuk ezt meg jobban, mint a gazdasági házi-iparral. Körülbelül 100,000 már azoknak száma, kik Magyarországon háziiparral foglalkoznak, vagyis nyírfaseprűt kötnek, gyéként fonnak, talicskát, kasza-kapanyelet faragnak, szóval odahaza kis tudománynyal, de nagy igyekezettel és szorgalommal napról-napra az élelmiszert megszerzik. Hogy a mezőgazdasági háziipar nem aféle csipp-csapp dolog, kitűnik abból, hogy Dorozsmán a gyékénfonók szövetkezetében 300,000 korona volt a forgalom. Pedig még itt hon csak a kezdet kezdetén vagyunk. Hiszen pld. Svajciban a kopár óriási hegyek országában, ahol nem terem buza egy szem se, a nép mégis igen jól él. Jólétét köszönheti a téli iparüzésnek. Az a sok uri gyerek, aki karácsonytájt babát, lovat, kocsit és más eféle játékszer kap a fenyőgalyas karácsonyfa alatt, — azt a svájci háziiparosok eszkabálták össze. Néhol az órakerekeket csiszolják, másutt a művirágokat készítik, vagy a képkerete-

ket vésik, ott mindenütt vastag füst csavarodik föl a házak kéményén és bizony a tüzhelyen tyúklevés fő, pedig Nagy Frigyes a híres porosz király nem kívánt egyebet népeinek jólétére, minthogy minden alattvalójának legalább vasárnap tyúk főjön a fazekában.

A népjólétnek ezt a fokát elérték a háziiparral. Mert hiszen ennek nagyon is sok előnye van. Egyik előnye az, hogy nem kell hozzá tőke, el lehet kezdeni pénz nélkül. A másik, hogy a földművelésügyi minisztérium küld akármely faluba tanítómestert, hol a munkásság sorakozik, hogy ő télen valamely háziipart akar elsajátítani. A harmadik nagy előnye pedig az, hogy majdnem minden vidéken a természet jóformán ingyen nyújtja a háziiparnak való nyers anyagot. Okos ember természetesen a háziiparnak azt a fajtáját választja, a melynek nyers anyaga a keze ügyében van. A hol erdő van, ott a fadaragás háziiparának kell természetesen elterjednie. Vizöntötte területeken a nád, gyékény, sásfonás ipara fog virágozni. A hol szalmát kaphatunk vagy kukoricza csuhát, ott ezeket fogjuk feldolgozni. A fő az, hogy a mit dolgozunk, azért pénzt ne adjunk. Most, mikor Magyarországon a gyümölcs és szőlő termelés olyan dicsérendő lendületnek örvend, most persze, hogy legjobb lesz gyümölcs és szőlő szállító kosarakat kötni. És itt a faluk érdemes birájához, eljáróságához szólunk. A földművelésügyi minisztérium a községnek ingyen ad annyit

nemes fűzva dugványt, a mennyt a község akar. Azonfelül mindenhol munkálásra holdanként 100 korona segítséget is ad a földművelésügyi miniszter. Azért adja ezt, hogy termeltetvén a faluban valamely eddig értéktelen sovány földön a nemes fűzveszőt, a nép ráadhassa magát a fűzfa vessző fonására, szőlő és gyümölcs szállító, nemkülönben baromfi szállító kosarak készítésére, a melyekből elég furcsa, hogy Galicziából millió darabokra valót hozunk minden esztendőben Magyarországra. Pedig készíthetné ezt a nép, csak akarat kell hozzá.

A munkásgimnáziumról.

Hemző Lajos főgymn. tanár, munkásgimn. ig. (Folytatás.)

Teljes munkásgimnázium.

13. §. A munkásgimnáziumban hetenkint két vetítéses felolvasás tartása kötelező. (12. §.) Az ismétlő-, pótelőadások, valamint társalgási órák nem kötelezők.

Teljes munkásgimnázium az, amelyben hetenkint a két vetítéses felolvasáson kívül szabad előadást is tartanak a továbbképző tanfolyamok tárgyaiból.

Amely munkásgimnázium évenként csak egy tanfolyamot bír fenntartani, az a vetítéses felolvasások egész anyagát három évre felosztva adhatja elő a 11. §-ban megállapított sorrendben.

Hasonlóképpen járhat el a teljes munkásgimnázium is, úgy a vetítéses felolvasásokra, mint a szabad előadásokra nézve, amint a 11. és 12. §-ban meg van állapítva.

Az előadók.

14. §. A munkásgimnáziumban az akadémiai, középfokú- és szak- vagy polgári

Naponta

friss prágai sonka, különféle vegyes felvágottak, hetenként háromszor friss bécsi virsli, különféle sajtok, naponta friss tea vaj, teasütemények, színházi cukorkák és déli gyümölcsök kaphatók.

FÉRIANTZ DÁN. utóda cégénél.

iskolák tanárain kívül előadhatnak a szükséghez képest elemi iskolai tanítók, nemkülönben az értelmi osztály ama tagjai is, kik vagy oklevéllel bírnak, vagy irodalmi tevékenységükkel, esetleg gyakorlati pályakon való eredményes működésükkel mások tanítására minősülteknek bizonyultak s akiket a munkásgimnázium igazgatósága előadások tartásával megbízhatóknak tart.

A hallgatók.

A munkásgimnázium hallgatója lehet minden munkás vagy munkásnő, aki 16 életévét betöltötte, írni, olvasni tud és a munkásgimnázium házirendjének magát alávetni kész.

Beírás. Leczkékönyv.

16. §. A munkásgimnáziumi előadásokon csak beírt hallgató jelenhetik meg. Kivételek esetében az előadó megengedheti, hogy egyes előadásokat mások is meghallgathassanak.

A belépésre jelentkező a felvételi iv rovatát kitölteni köteles. E rovatok a következők: 1. a belépő neve, 2. születésének helye, 3. esztendeje, 4. foglalkozása, 5. végzett iskolái. A felvételi iverk a munkásgimnázium tulajdonában maradnak. A beírt hallgató nyomtatott leczkekönyvet kap, melynek czimlapjára a felvételi iv adatait fölírják. A leczkekönyvben a három évfolyam eredményeinek följegyzésére három külön őrlelap szolgál. E lapokra a hallgató beírja a tárgyakat, melyeket hallgatni kíván s az előadó az aláírásával igazolja a tudomásulvételt. A tanfolyam végén az előadó igazolja a látogatást, valamint a letett vizsgálat eredményét. *Kik az összes kötelező tárgyakat végighallgatták s azokból jó eredménnyel vizsgáltak, „Munkásgimnáziumi (Teljes munkásgimnáziumi) végbizonyítványt* kapnak, melyet a munkásgimnázium igazgatója és elnöke ír alá és hivatalos pecsétjével megerősít.

Leczkekönyvnyomatvánnyal az Uránia m. t. egyesület központja látja el a munkásgimnáziumi bizottságokat.

Vizsgálatok.

17. §. A hathónapos téli tanfolyamok nyilvános vizsgálatokkal végződnek. A vizsgálatot lehetőleg ünnepiessé kell tenni, amiről a munkásgimnázium bizottsága gondos-

kodik a község legalkalmasabb helyiségének megszerzése, továbbá az előjáróság, a tanfériak, szakemberek, testületek és más érdekeltek megjelenésének biztosításával. Vizsgálatok végével a jutalomdíjakat megfelelő rövid beszéd kíséretében a vizsgálat elnöke, vagy ennek helyettese osztja ki.

Főiskolai tanfolyamok.

18. §. Ahol akadémiai rangú főiskola van, s ennek tanárai megnyerhetők és ahol a szabad egyetem előadásokat nem tart, a munkásgimnáziumi bizottság a 3 évfolyamot végzett hallgatói számára főiskolai tanfolyamot, *munkásakadémiát* szervez.

A munkásakadémiát, mint önálló intézményt is megalakíthatják a főiskolák tanárai. Az Uránia m. t. e. a vele kapcsolatba lépő munkásakadémiát a munkásgimnáziummal egyenlő kedvezményekben részesíti.

Ezek foglaltatnak a munkásgimnázium szervező szabályzatában, melyből világosan tűnik ki, hogy ezen intézmény a közösen fejlődni szándékozó szellemi munkát ápolja s a társadalom közműveltségének emelésén fáradozik.

Hogy miért van minderre szükség? Erre a kérdésre legjobb lenne hallgatással felelni, de kellő megérthetőség szempontjából mégis meg kell említenem némely idevágó körülményt. Hiteles statisztikai adatokból az tűnik ki, hogy polgári népességünknek mintegy 48 százaléka írni-olvasni nem tudó. E szám maga elég hangosan kiált a közművelődés kapujai felé s jelenlegi kultuszminiszterünknel e kiáltó szó nem talált süket fülekre.

Különösen megyénkben látom teljes mértékben felkarolandónak a munkásképzés ügyét, mert az eljövendő független és önálló Magyarországnak első sorban képzett és művelt munkásokra, még pedig színmagyar munkásokra van szüksége.

Színház.

Kezdenek végre felmelegedni a szívek. Közönségünk fagyos közönye felolvadt s helyet adott a színművészet és színészeink iránti meleg érdeklődésnek.

hitelezői kiforgatták a vagyonából, ádáz gyűlölet fogta el a más vagyona iránt. Mikor tisztartóként beleült az ifjú Gáth birtokába, sötét elhatározás érlelődött meg benne. Alóla is apránként huzzák ki a földet, megtanulta hát saját kárán a kiszípolozás módját. Most visszaszedni a jusát mástól. Ettől a léha, könnyelmű gavallértól, aki nem is érdemel mást.

Liponovszky ügyesen intézte a dolgait. Annyira megnyerte a Gáth bizalmát, hogy az teljesen rábízta gazdaságát. Egyébként is a legszivesebb viszonyban voltak. Hiszen Liponovszky is nemes ember volt, pláne a sárosiak közül való, — tegeződtek. Az üzleti dolgaikat is uri emberek módjára intézték el.

Gáth állandóan Pesten időzött. Élte világát. Liponovszky néha fölment hozzá a Pannoniába, ilyenkor bucsuzásnál Gáth mindig a kezébe nyomott a tisztartójának egy virágbokrétát:

— Vidd el ezt a bokrétát a lányodnak! De odaadd ám! Nem olyan szép ugyan, mint a minőt ő szokott odahaza a mezőn gyűjteni, de itt viszont magam szedtem össze a virágos boltokban. Csókolom a kezét!

Nem akarjuk magunknak kisajátítani ezt az eredményt, amely a közönség műpártolásában nyilatkozik meg, mert nem egészen mi idéztük azt elő.

Lehet, hogy talán a mi szavaink is hatottak valamennyire, — de sokkal inkább tulajdonítható a közönség érdeklődésének is izlésének felébresztése magának a társulatnak.

A jó repertoár és jó előadások hozták össze azt a pár rendes (nem zsufolt!) házat, amelyek előtt színészeink az elmúlt héten játszottak. Talán van valami része még ebben is, hogy Molnár direktor — „a rosz gazdasági viszonyokra való tekintettel” — több leszállított helyáru előadást tart a szokottnál. A fődolog az, hogy a múlt héten részük volt színészeinknek néhány igazán meleg hangulatu estében, amelyek bebizonyították azt, hogy a karczagi publikumot fel lehet rázni érzéketlenségéből, csak legyen, aki megtegye azt.

A színházi hét különben szenzációkban bővelkedett. Az első szenzáció az, hogy a társulat titkárának Pintér Dezsőnek, két szindarabja került szerdán előadásra, a második a Szávay Gyula pénteki látogatása a „Szép Ilonka” előadásán, a harmadik pedig az, hogy megkezdődtek a jutajomjátékok, amelyek rendszeren a színészeink végét szokták jelenteni. Sajnálattal kell megemlékeznünk arról, mert közönségünket most már igen szál fűzi a társulathoz, amely igényeit minden tekintetben kielégíti.

A „Elvált asszony” szombati előadása volt az első „meleg” este. Fall Leo gyönyörű muzsikája nem tévesztette el hatását a közönségre, amely a legszebb énekszámokat többször megismételtette. De nem is történhetett másképen, hiszen minden szerep mesterkézben volt. Természetes, hogy az első hely M. Jászay Mariska asszonyt (Gonda) illeti meg, a jók között a legjobbat, akibe a karczagi színházlátogató közönség minden férfi- és nő tagja egyaránt szerelmes. Nehezen tudom — bevallom — én is prózában fojytatni a referátát, ha róla kell írnom. Versben kellene megemlékeznem a pacsíra — hangjáról, a buzavirággék szemei

Néha megesett, hogy becsületből Gáth utazott le a tisztartójához számadásra. Ilyenkor — ez rendszerint gabonabehordás idején volt — Liponovszky eléje terjesztette a számadásokat:

— Kérlek, György, az idei veszteségünk huszezer pengő forint. Az új vetőgépek nem váltak be. Aztán a szárazság . . .
— Jó, jó! — vágott közbe ilyenkor szinte röstelkedve Gáth — ne véd magad János. Hiszen te nem tehetsz róla.

És sietve hagyta ott a tisztartóját, hogy kint valahol a kertben, vagy az udvaron megkereshesse a lányát. És ha megtalálta, elmondta előtte mindazokat a virágos szavakat, amelyek az ilyen kicsiszolódott gavallérnál mindig készenlétben vannak és nagyon megharagudott, amikor megtudta, hogy Liponovszky már megint nem adta oda a lányának a Pestről küldött virágbokrétát.

— De hát mért tetted ezt János? fadakt ki bosszusan a tisztartója előtt.

— Nagyon elhervadtak az uton! — felelte Liponovszky közömbösen.

II.

Liponovszky János nem egyedül dolgozott az ifjú Gáth megrontásán. Nem is

TÁRCZA.

Az apja lánya.

Írta: Pakots József.

I.

Különös gazdálkodás folyt a fiatal Gáth birtokán. Gáth György az alsó Tiszavidék leggazdagabb földesura volt, aki apja után husz éves fejjel került az óriás birtokba s az ifjú fej nem bírta meg a nagy gazdaság gondját. A véletlen szerencse — Gáth szerencsének hitte ezt — úgy hozta magával, hogy Sárosból akkor kerekedett utra Liponovszky János. Ez a Liponovszky egy tönkrejutott sárosi nemes volt, aki odahaza, a bocskorosok közt röstelt munkának állni, hát elment az ország másik végébe, a görbe országból a síkegyenes országba. Itt épen akkor szakadt az ifjú Gáth nyakába az óriási birtok, Liponovszky ajánlkozott tisztartónak. Így történt aztán, hogy a tiszavidéki ifjú birtokos és a sárosi nemes összekerültek.

Liponovszky János akkor már nagyon elkeseredett ember volt. Miután őt magát a

ról, grációzus játékaról, — és ahogy én magamat ismerem, amikor már verset akarok írni valakiről, akkor már magam is — pardon, direktor ur! — szerelmes vagyok belé.

Füredi Ilonka Janát játszotta meg kedvesen; partnere, Matolcsy (Lyssweghe) méltó volt hozzá. Batosy, a kiváló jellemzés, a hálókocsitársaság igazgatója szerepében kitűnő operett-alakot vitt a színpadra. Iványi (Rutersplat) és Timár (Scorps) közvetlen, jóízű alakítása, és az egyszerűségében kedves hollandi pár: Hatvani és Bihari egészítik ki a sort.

Vasárnap „János vitéz” czimszerepében ünnepelte a közönség Jászayt. Füredi (Iluska) nem maradt mögötte bájos partnerének. Konti Irma temperamentumos francia királykisasszony volt. Bagó szerepét Matolcsi játszotta őszintén, egyszerűen. Batosyné, Timár (francia király) és Váradi (Bartoló tudós) — jó alakítást mutattak.

Hétfőn az „Erdészleány” került színre zónában, itt másodszor. Egyszer már beszámoltam erről, de nem tudok elsiklani mellette a nélkül, hogy két alakját ismét meg ne említsen. Az egyik Jászay Mariska Krisztinája, a másik Kelemen II. József császára. Jászay, aki első ízben beteg játszott a szerepet, valósággal fölül multa önmagát; annyi bájoság, pajkos könnyedség sugárzott róla, hogy a közönség alig tudott betelni véle. Kelemen császára pedig olyan szépen, apróra kidolgozott alak volt, — az ember jó-sága és a császár méltósága olyan zavartalan harmoniában olvadt össze benne, párosulva a szöveg kristálytisztá, akadozás nélküli interpretációjával, hogy nem tuzok, ha azt mondom, hogy Kelemen e szerepet nemcsak vidéken, de fővárosi színpadon is közmegelegedéssel játszaná meg. — Partnereik ugyanazok voltak, akik az első előadásnál, mindnyájan kifogástalanok.

Kedden, itt először, „A nagymama” operette ment. Konti Irma játszotta a nagymamát kitűnően. Izzó temperamentumát gyönyörűen mérsékelte és szorította a nagymama szerepének korlátai közé. Elejétől végig nem Kontit láttuk benne, hanem az öregségében bájos nagymamát. És ez nagy szó; a legnagyobb dicséret, ami színész egy szerepben megillet. És ő kétszeresen érdemli e dicséretet, mert ebben a szerepben a saját énjét kívül hagyni a színpadon egy fia-

tehetne volna, mert hiszen az ilyenhez szükség van külső emberre; maga mellé vette hát társnak a zsigárdi örményt. Az örmény volt az alsó Tiszavidék uzsorása.

A tisztartó-ház belső szobájában mély-séges számadásba merültek Liponovszky János és a zsigári örmény. E tanácskozás két óra hosszat tartott s a végén e szavakkal bucsuzott Liponovszky a vendégétől:

Tehát eljuttunk az utolsó stációhoz. A hitelt meg kell vonni az egész vonalon. Egyszerre váratlanul jöjjön minden. Nekünk egy félév múlva kezünkben lesz a Gáth-birtok!

— A kezünkben lesz... ismételte az örmény kajánul.

Liponovszkynak fenyegetővé vált a hangja:

— De aztán el ne feledkezzék egyikünk sem a titkos szerződésünkről!

— Oh, oh, kérem szépen, — hunyorgatta apró, zöldes fényű szeméit az örmény, — két ilyen uri ember, mint mi, nem csapja be egymást...

(Folyt. köv.)

talszínésznőnek — kétszeresen nehéz. Kedves játékanak értékét szép énekszámái is növelték. Mártha szerepét Jászay Mariska kreálta végtelen bájosan; tisztelői szép csokorral, sok tapssal adóztak művészetének. Batosyné (Szerafina) alakítása és játéka egyik kiemelkedő része az estének; mesterkéletlen természetességgel és közvetlenséggel játszotta meg a vénkisasszony szerepét. Partnere, Timár (Tódorka) szintén jó volt. Füredi (Piroska) kedvesen, fiatal üdeséggel játszott; a fiatal művész egyik kedvence a publikumnak. Batosy (Örkényi), Matolcsy (Kálmán), Kelemen (Ernő), Váradi (Koszt) Hatvani (Karolin) és Szabó H. (Trézsi) említendőek még a helyszüksége miatt csak azzal, hogy kifogástalanok voltak.

Szerdán — az első szenzáció — Pintér Dezsőnek, a társulat titkárnak két darabja: „Százszorszép” és „Az erényhős nagybácsi” került színre a szerző jutalomjátékául. A „Százszorszép” egy tündérmese színrehozatala, látványos darab volna, ami természetesen az itteni egyszerű kis színpadon kellőképpen nem érvényesülhetett. Így is meg kell dicséretünk a darabot, amelynek bájos alakjai, magyaros nyelvezete sikert szereztek a szerzőnek. A darab főszerepét Füredi és Pintér játszották kedves naivsággal. Iványi (Vigyori Jancsi) kitűnő alakítását a legnagyobb dicséret hangján említhetjük; kupléját (Ú vót... stb.) megisméltették. Bájos volt Csendes Alice (a tündérkirálynő) kis tünderei között, akiket helybeli kisleányok játszottak igen ügyesen.

„Az erényhős nagybácsi” — régi vigjáték téma — helyzetkomikumum nem hatott újság ingerével, s így nem aratott olyan sikert, mint a Százszorszép. De ez talán annak a vontatott játéknak is tulajdonítható, amit — most először — kollegájuk darabjában produkáltak színészeink. — A szerzőt, ki ebben Cserhalmy hadnagyot játszotta, sokszor kitapsolták.

Csütörtökön Timár Béla jutalomjátéka gyanánt Pry Pál került előadásra. Timár a czimszerepben teljesen kifogástalan alakítást nyújtott. Füredi Ilonka és Csendes Alice végtelen bájos jeleneteket produkáltak Phete és Eliz szerepében. Batosy (Hardy) elsőrendű volt, valamint a többiek is: Cséry, (Witherton), Kelemen (Harry), Szabó Hortensia (Lubtlené), Váradi (Grasp) és Iványi, aki e fajt szerepekben nélkülözhetetlen tagja a társulatnak.

Felejthetetlen este a pénteki, „Szép Ilonka” második előadásának estéje. Szávay Gyulának, a kiváló írónak, a Szép Ilonka egyik szerzőjének látogatása tette ezt felejthetlenné. Az illustris szerző tisztán az előadás megtekintése végett jött Karczagra. A kiváló előadás, melynek szereposztása megegyezett az első előadásával, teljes mértékben kiérdemelte elismerését. Közönségünk — lap-társunk, a Karczagi Hirlap szerkesztősége gyűjtéséből — szép babérkoszút adott az I. felvonás után sokszor kitapsolt szerzőnek. A zsfolt ház előtt folyt jó előadásért említést érdemelnek: Jászay, Füredi, Konti, Csendes, Hatvani, Batosy, Iványi és Váradi.

Szávay az estét a színészek társaságában töltötte.

Tegnap este „Dollárkirálynő” került színre, ma délután a „Százszorszép” este pedig „Jókedvű paraszt” operett megy. Hétfőn Füredi Ilonka jutalomjátékául „A Bákirálynő” kerül előadásra.

(*)

UJDONSÁGOK.

Munkásgimnáziumunk védnöke. Mint már jeleztük — munkásgimnáziumunk igazgatósága az intézménynek minél jobban leendő felvirágoztatása céljából vármegyénk főispánját, Dr. gróf Almássy Imrét kérte fel a munkásgimnázium védnökéül. A főispán úr e kérelmet Dr. Szentesi Tóth Kálmán munkásgimnáziumi választmányi Elnök urnak küldött alábbi levele kapcsán teljesítette:

Igen tisztelt Elnök Ur!

Folyó évi október hó 30 án kelt nagybecsű sorait köszönettel kézhez véve, szíves további eljárás végett tisztelettel értesítem, hogy a karczagi munkásgimnázium védnöki tisztét örömmel elvállalom.

Magam is át vagyok hatva annak tudatától, hogy mily kulturmunkát lesz hivatva a munkásgimnázium betölteni, épen ezért a nekem szánt tisztséget a midőn örömmel elvállalom, nem kések ezuttal is kijelenteni, hogy valamint a multban, úgy a jövőben is tölem telhetőleg igyekezni fogok a nekem szánt tisztséget mindenkör hiven és lelkiismeretesen betölteni.

Fogadja tekintetes Elnök úr kiváló tisztelem nyilvánítását.

Szolnokon 1909. évi november hó 10.

Dr. gróf Almássy Imre

főispán.

Erzsébet királyné emlékünnepe.

A helybeli polg. leányiskola, mint az előző években, úgy most is Erzsébet napján kegyeletes ünnepélyt rendezett, Magyarország áldott lelkü királynéjának emlékére. A tanítás egész nap szünetelt s délután 3 órakor kezdődött az ünnepély. A növendékek ének-kara hazafias dalokat énekelt. Felolvasott Sántha Irén IV. o., alkalmi költeményeket szavaltak Széll Edith III. és Föző Erzsébet I. o. tanulók. — A szép számmal egybegyűlt közönség a közreműködőket lelkes óvációban részesítette.

Jubileum. Sántha Ferencz, a helybeli posta öreg alkalmazottja, mult vasárnap ünnepelte 25 éves szolgálatának jubileumát. A postások ez alkalommal a posta épületében bankettet rendeztek az érdemes jubilans tisztelőtére.

Pénzüntézetit tisztviselők közgyűlése.

A jásznagykunszolnokmegyei pénzüntézetit tisztviselők mult vasárnap tartották évi rendes közgyűlésüket Mezőtúron. A karczagi pénzüntézetit tisztviselőket a közgyűlésen Merk Antal, a Városi takarékpénztár főkönyvelője, képviselte.

Pettyes-bál. A karczagi gazdálkodó ifjak, mint jeleztük, a mult héten szombaton táncmulatságot rendeztek. A jól sikerült táncmulatságról csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy a város vezetőségének minden tagja távollétével tüntetett.

Megvadult lovak. Csütörtökön délelőtt a helybeli postakocsiba fogott lovak valamitől megvadulva, leszakították a kocsit elejét és azzal együtt száguldottak végig a Szechenyi sugáruton. A piac téren sikerült két rendőrnök a megvadult lovakat elfogni, mielőtt valami kárt okozhattak volna.

Ne tétovázzék, ha fája feje,
hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva. **Ára 1.20** Kapható minden gyógyszerárban. — Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 dobozzal ingyen postai szállítás.

Adományok a munkás-gymnasium céljaira. Hogy a munkásképzés mily nagy horderejű nemzeti, kulturális ügy s az ezen munkát végző munkás-gymnasium mily nagy fontosságú intézmény, azt senkinek sem szükséges bővebben fejtegetni. Megértette ezt az első hangból Karczag város közönsége s a város polgármestere maga lett a gymnasiumi bizottság elnöke. Helyiséget, fűtést és világítást a szabad előadásokra a város, a velitési előadásokhoz a főgymnasium igazgatósága ad. Ezenfelül a város az intézményt financialiter is segítette, amennyiben 100 koronát utalt ki e célra, s ugyanennyit ajánlott fel az ipartestület is. Ami magát a város polgárságát illeti az sem zárkozott el áldozatoktól s e helyen közöljük a munkás-gymnasium fentartási költségeire adakozók névsorát: Zzigray János, Madarász Imre, Olay Lajos, Papp Elek, Stern Dezső 10—10 K Dr. Szentesi Tóth Kálmán, Török Vincze, Bak Sándor, Horváth Ferencz, Hizli Károly, Fábrián Zsigmond 5—5 K Dr. Dobray László, Fábry és Reiner 4—4 K Schneller Márk és László, Hein Antal, Somogyi András 2—2 K Kádár Imre, Deutsh József, Varga István, Fögel Hermann, Tóth Lajos, Hoffmann Kálmán, Baráth János, Kuszta Lajos, Grosz József, Popovics Jenő, Glaser Ignác, Reizmán Vilmos, Mautlinger József, Krausz Soma, Kálmán Sándor, Dr. Krenner Géza, Rosenberg Sámuel, Schwitzer Jónás, Matheser Győző, Szabó László, Gleichmann és Grünbaum, Weitzner Márton, Fodor Sámuel, Braun Izidor, Gróf Jakab, Bazár, Mándoki László, Nagy Lajos, Schwarcz Róza, Tökés Lőrincz, Klein Mór, Toronykő János, Vikol Sándor, Dobrai János, Ardó Leó, Móró Károly 1—1 kor. összesen 330 korona. — Lám mily hosszú névsor s mily szép összeg! Vajha számtalanszor megsokszorozva látnánk ezen anyagi kincset munkás-gymnasiumunk erkölcsi felvirágzásában! — Adja Isten, hogy úgy legyen!

Női rajz- és festőiskola. Tökés Sándor a főgymn. rajztanára e hó végén női festőiskolát nyit. A kik rajzot és festést, olajjal aquarellet és posztellel, továbbá selyem festést, bársony és faégetést s himzések tervezését óhajják tanulni, jelentkezhetnek. Bővebb felvilágosítás a főgymnasiumban.

Szávay Gyula ittléte alkalmára a Karczag Hirlap szerkesztősége egy babékoszóra gyűjtést rendezett. Közönségünket dicséri, hogy a gyűjtés oly szép eredménnyel járt, hogy a koszorú vételárán kívül 10 korona felesleg maradt. A gyűjtő szerkesztőség egy összegét az iparosok rokkant alapjára adományozta.

Erzsébet-ünnepély. A kisújszállási polgári leányiskola f. hó 28-án Erzsébet-emlékünnepet rendez. Az ünnepélyen valószínűleg részt vesz Szávay Gyula, a debreczeni kereskedelmi- és iparkamara titkára is.

Készülődés a tisztujtásra. Vármegegyénk székhelyén Szolnokon nagyban készülődnek a városi tisztujtásra. A mozgalom a város képvisellete és közönsége körében mind nagyobb tért hódít. Mint értesültünk egyik városi kormányzat ellenes párt nagy változtatásokra törekszik a választandó karban. Nem tudják azonban egész határozottsággal, hogy mily pozitív alakban tartja magát az a hir, hogy a polgármesteri állásra vármegegyénk jeles képességű jegyzője Nagy Ottó is refektálna. Ha ez igaz, ugy kilátás nyílik arra, hogy a megyei kormányzatunk a választás esélye folytán egy jeles munkaerőt veszít el.

Még egyszer! Tisztelt polgártársaink! Kedves barátainak! A legbecsületesebb szándékkal hívunk fel benneteket ebben az ügyben Mégegyszer, hogy a mindannyiunkat érdeklő gőzmalom részvénytársaságát közös jó akaratall alakítsuk meg. Hogy pedig ezen ügyben egymást megérthessük, folyó hó 21-én azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a nagyvendéglő nagytermébe felvilágosító értekezletet tartunk, melyre a város polgárait tisztelettel hívjuk meg. Karczag, 1908. november 17. Csontos Imre és társai.

Kisbirtokosok mozgalma. Az országos kisbirtokos szövetség ma, vasárnap, a Balaton melléki szentgalon gyűlést tart, melynek főtárgya az országos gazdapárt megalakulása. A gyűlésen Karczagról a kisbirtokosok eszméinek egyik legkiválóbb terjesztője Csontos Imre és Csokay Mihály lapszerkesztő jelennek meg.

Eljegyzéshez, karika gyűrűket, briliáns gyűrűket akár utazója által akár postán készséggel küld **Löfkovics Arthur és Társa** Magyarország legnagyobb legmegbízhatóbb ékszerész, órás és ezüstnemű üzlete Debreczenből.

Hatóság elleni rágalmazás. Özv. Nagy Ferenczné Cs: Tóth Sára karczag lakos feljelentést tett Kálmán Sándor órás ellen mint a ez javítás végett neki átadott óráját, elsikasztotta volna. F. hó 17.-én tartott tárgyalást ez ügyben Lázár kir. járásbíró. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy a feljelentést Nagy Ferenczné felbujtásra, Klein Ferencz felbujtására tette meg, s hogy a kérdéses óra nem Kálmánnak, hanem Klein Ferencznek, a Kálmán üzleti elődjének üzletében vészett el. Ennek alapján a bíróság panaszost elutasította, értésére adván Kálmán Sándornak egyben, hogy hatóság elleni rágalmazás miatt feljelentését ellene megetheti.

A konkurencia. A mult vasárnap délelőtt egy kosaras néni állit be a karczag postára. Előkeres a kosárból egy csomagot és beadja a kis ablakon, hogy küldjék fel azt Budapestre. A hivatalnok konstatálja, hogy nincson szabályszerűen lepecsételve a csomag s visszaadja az asszonynak azzal, hogy így fel nem veheti. A néni alkudni kezd, hogy vegyék, csak fel, megfizeti, ami dukál érte. — De hiába! Negyedórai alkuvás után a hivatalnok becsapja az orra előtt a kisablakot. Erre aztán kifakad a néni: „e a ki lelke van, hát nem olyan az én pizem, mint a másé? Megadtam vóna az árát illendően, — nem kellett a jó piz: Majd kell másutt! Még ma átmegegyek Kisújszállásra, majd fel veszik ott olcsóbban is, meg tisztességesebben is bálnak az emberrel!” Ekkép szólt, összepakolt és ment — egyenesen a vasúthoz.

Tolvaj utazó. Folyó hó 3-án este Farkas János szolnoki Jászkuert utcai lakos távollétében lakását ismeretlen tettes alkulcsal felnyitotta s abból mintegy 200 korona értékű arany és ezüstneműt elloptott. Mint a nyomozás folytán kiderült a tettes Horváth József szegedi illetőségű egyén, kit a jelzett időben Nagy Mari és Huszár Zsuzsanna kik a megkárosítottnál laktak, láttak a ház körül ólalkodni. A gyanusított, mivel tettének elkövetése után a városból megszökött, megtalálható nem volt, miért is személyleírásának közzé tétele után körözése elrendeltetett. Tettes ez ideig megtalálható nem volt.

Betörés. A karczag izr. templomban péntek éjjel betörők jártak. Feltörték a templomperselyt és a benne volt pénzt elvittek. A betörők az ablakon át jutottak a templomba. A rendőrség nyomozza a betörőket.

Tűz. Pénteken délben ismeretlen okból kigyuladt a Szabó István karczag III tizedbeli lakos udvarán összerakott csutkakazal. A tüzet a — végre egyszer — gyors tempóban és uj fecskendővel kivonult tűzoltók rövid idő alatt eloltották.

Megszökött rab. A mult hét végén a jászberényi kir. fogházból egy Veiczner Dezső nevezetű rab megszökött s daczára sürgős kutatásnak, még a mai napig sem került meg. Veicznernek — ki több rendbeli lopásért volt büntetve — már ez a negyedik szökése; egy alkalommal a legszigorubb katonai börtönből sikerült megszökönie. A jászberényi fogházból való szökését is igen nagy ravaszsággal hajtotta végre, amennyiben a fogház szigorú felügyelete daczára, oly alkalmat használhatott fel, amidőn csak a legnagyobb elszántság és vakmerőség árán érthette el célját. Reggel 6 órakor kéredzett ki céljából rosszulletet szinelve s ettől a pillanattól fogva nem találták többé. Hogy miként hajtotta végre szökését, az még teljesen ismeretlen.

Hivatalnok naptár. Az osztrák-magyar monarchia első általános tisztviselő egylete az 1910. évre egy zsebnaptárt adott ki magyar, németh, cseh, lengyel és olasz nyelveken, továbbá egy kártyanaptárt magyar, németh, cseh, lengyel, szlovén, horváth, ruthén és olasz nyelveken. A zseb- és kártyanaptárak megrendelésénél portó és csomagolás fejében darabonként 10 fillér küldendő bélyegeken.

Foulard selyem 1 kor. 15 fillértől kezdve blouzokra, derekakra stb. kiválóan alkalmas. Bér- : : mentve és elvámolva szállítja : : : **Heineberg selyemgyára Zürich.**

Nyilttér. *)

Értesitem

a n. é. közönséget, hogy műhelyemet mindenféle szakgépekkel — motorerőre rendeztem be; elvállalok mindennemű épület, portál és butorasztalos munkálatokat tetszés szerinti kivitelben a legjutányosabb árban. Mindenféle igényeket kielégítő modern butorokkal felszerelt dus raktáram lakásomon bármikor megtekinthető s ott mindenféle butor olcsón beszerezhető. Tisztelettel

Paksi Béniamin

asztalos mester. Varró-utca 2919 sz.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a SZERK.

Laptulajdonos: **KERTÉSZ és IZSÁK.**

Városi Bárány Szálloda.

Naponta friss kőbányai sör csapolás. — Zóna villás reggeli rendszer. — Változatos déli és esti étlap. — Izletes magyar konyha. — Saját termésű hegyaljai borok. — Kitűnő kávéházi italok. — Tiszta vendégszobák. — Saját bérkocsi minden vonathoz. —

Tömeges pártolást, támogatást kér **FRISCH VILMOS** bérlő.

Leányalmok

Férfibőlondító kincsek — elbájoló szépségek — szerelmi varázslás s szerelmi láncolat —

Melyik fiatal leány nem álmodta?

Hajdanában öreg vénasszonyoktól szerelmi italt vettek, manapság a fiatal lányok bőlemben csak érzékek s a legközellebbi drogériából, gyógyszer-tárból s illatszer-üzletből

Zuckooh-szappant	Zuckooh-krémt
Első csomagolás 1. kor.	közöns. tubus 1.25 kor.
nagy csomagolás 2.50 „	nagy tubus 2.50 „

Vásárolnak.

Zuckooh-szappan s Zuckooh-krém szépséget alkalmat nyújt a tavaszi nyári virág, oltás és gazdaságos a napi használatban, a miért is a szépség szerkelet csményképét képezi.

Fiatal leányok és asszonyok! Aki szép akar lenni, az csak Zuckooh-szappannak hódoljon, aki különös szép akar lenni, az Zuckooh-krémet is használjon.

Be nem teljesült óhajok!

Ne halassz, ne kétkezd!
Ne nyugodj, ne plhenj addig míg
Vágyatok oállját el nem értétek,
Kölönben szomorú végül maradnak!

Kapható Bány Sándor gyógyszerésznél.
Kisújszálláson

3

féle

dolgot kell a szappan összehasonlításánál és vételénél figyelembe venni:

Jóságot, árt és súlyt.

A világ egy szappana sem éri el a

Schicht

szarvasszappánát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóerejében, légységében és olcsóságában!

Publicatio.

Füzesgyarmathoz tartozó Pázmán pusztán a sertész vész fellépte megállapított. Tudomására hozatik a lakosságnak, hogy a város alól földet más helyről, mint az erre kijelölt helyről hordani nem szabad. Ezen rendelet ellen vétők szigorúan büntetnek.

Kása József hengermalmában az olaj-útás december 1-én kezdetét veszi.

Sajtos Lajosnak a görög egyháztól bérelt földjén szplmája és törekje van eladó.

Kisbirtokosok országos Földhitelintézetének debreczeni kirendeltsége révén a legolcsóbb kölcsönhöz juthatunk. Szt Anna n. i. n. a M. ált. hitelbank (debreczeni helyiségében.) **Storno** árfolyamlevonás nincs. Közvetítési jétalék nem számított. Kétjen prospektust. Bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában is nyerhető.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Értesítés.

Miután új évtől fogva állandóan lakásomon, Széchenyi-Sugár-ut (Vasut-u.) 2147. szám alatti házamban tartózkodom, a n. é. közönségnek bármikor úgy borbély üzletemben, valamint fogászati műtermemben rendelkezésére állok.

Kiváló tisztelettel
Égner Füölp.

Szőlőoltványok

A legjobb érmelléki bor és csemege fajok, továbbá gyökere és sima Deleware vesszők telepemen nagy mennyiségben kaphatók. Oltványaim telepéről a legmérsékeltébb áron fajtisztán bocsátatnak eladásra, melyért a legmesszebbre menő felelősséget vállalom. Kivánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek.

CZIM:

Kágyi Szabó István
érmelléki szőlőoltvány-telepe
BIHARDIOSZEG.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Eladó négy drb. részvény és egy jó káposztás hordó; hol? megmondja a kiadóhivatal.

Porcellán kályhák

buaveyszi és honi gyártmányban

„METEOR“ folyton égő kályhák.

BERAKOTT és VASLEMFZ,

TAKARÉKTÜZHELYEK.

TÓTH GYULA Debreczen.

vasnagykereskedő. Városházépület, Piacz-u.

Szenzációs újdonság!

A Höllyig-féle szőnyeg himző készülék,

melylyel bárki is könnyen készíthet óriási megtakarítással smyrnaszőnyegeket, ágyelő és falszőnyegeket, párnákat stb. a kiválasztott minták szerint, külön erre a célra megfelelő gyapjufonállal.

Egy drb. gép ára 7 korona.

Egyedüli elárúító Karczag és vidéke részére:

NAGY LAJOS

kézimunka üzlete (Népbank épület) hol úgy a gép, mint a szükséges minták és anyagok bármikor megtekinthetők.

Európa összes államaiban szabadalmazva!

Figyelmeztetés!

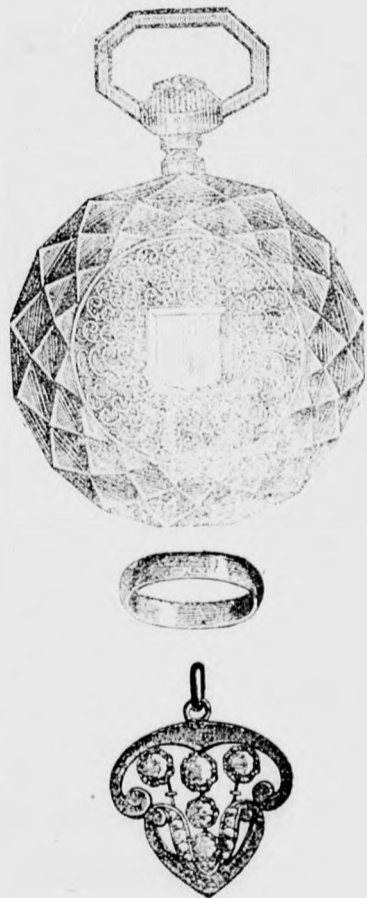
Ne sajnáljuk a csekély utiköltséget Debreczenbe.

Bőven megtérül az, ha ékszer óra és ezüstnemű szükségletünket a számos kitüntetésben részesült

országos hírű

Löfkovits Arthur és Társa

üzleténél szerezzük be

Sehol nem található óriási választék a legújabb divatú gyönyörű ékszerekből, legkitünőbb órákból. Az ékszerek legnagyobb része saját **gyári áron** tehát máshol nem létező olcsó áron műhelyünkben készül s így azok állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Az ékszerek valóságáért, tartósságáért, az órák pontos járásáért jótállást vállalok.

A tőlem vásárolt tárgyak javítása, vésése díjtalanul történik.

Régi ékszereket, ha használhatatlan állapotban vannak is, készséggel cserélek ki ujakra.

Menyasszonyok! Vőlegények! ne mulasszák el tehát felkeresni a

Löfkovits ékszerész üzletét Debreczenben,
Piacz-u. 38.

SEBESTYÉN TESTVÉREK ÉPÜLET ÉS TŰZIFA KERESKEDŐK KARCZAG.

Olcsó tűzifa, szén, és kokszt!

Tűzifa:

- I. Hasábos.
- I. Fűrészelt.
- I. Aprított

Szén:

- I. Porosz darabos és koczka.
- I. Petrozsényi darabos
- I. Tatai darabos.
- I. Salgótarjáni darabos.
- I. Budapesti gáz kokszt.

Waggon vétel esetén nagy ár kedvezményt nyújtunk!

Sebestyén Testvérek

épület és tűzifa kereskedők.

ÁBEL JÓZSEF

mázoló mester

Karczagon, a Csanády-féle házban,
(a „Nagykunsági Könyvnyomda B. T. nyomda m.)

Főtörekvésem, hogy igen tisztelt munkáltatóimnak szolid jó munkát és pontosan eszközölhessek, miért is megemlíteni kívánom, hogy elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, ugymint épület, butor, üzletberendezés, külső és belső fal olaj zománczozását és mázolását.

Ugyanitt egy jóra való fiu taulonak felvétetik.

Kivánatra házakhoz is megyek.

Midőn szives pártfogásáért esedezek, egy próbamunka szives eszközését kérem.

Kiváló tisztelettel

ÁBEL JÓZSEF

mázoló-mester.

Most kössön

jövő évi szállításra

MÉSZRE

CSAKIS

KLÁR ANDOR cégénél

DEBRECZEN.

Egyedüli mészgyár Bihar-megyében, mely kizárólag fával égetett fehér darabos meszet termet.

Évi termelés 1000 waggon.

Kérjen ajánlatot!

Eladó vagy haszonbérbe adó a TASSY-féle ház, mely teljesen kijavított és rendbe hozatott haszonbérbe kiadó vagy örök áron eladó. Értekezni lehet REINER ZSIGMOND tulajdonossal.

Egy szolid józan életű jól irni olvasni tudó fiatal embert kíségető pinczemunkásnak évi fizetésre felvesz Reiner Zsigmond borkereskedő.

RÓSINGER MÓR

tudomására hozza a közönségnek, hogy a NÉPBANK BAZÁR épületében, a katolikus templommal szemben a kor igényeinek megfelelő saját örölsű

LISZT-, KORPA-, DARA

és mindennemű

főzelék raktárt

rendezett be, amit is mindég a legolcsóbb napi árban árusít. Kéri a közönség b. pártfogását.

Egy lakás, mely áll 2 szoba és konyhából azonnal kiadó. Hol? Mondja a kiadóhivatal.

Mosható „GOLDON” aranylakk

a legjobban pótolja a valódi aranyozást!

Goldon-nal bemázolt tárgyaknak pompás fényük van.
Goldon-nal lehet fát, vasat, követ, gipszet, papírt stb. aranyozni!

Valódi csakis **Sárga** csomagolásban.

Egy csomag

GOLDON

ecsettel 40 fil- ecsettel 60 fil-
együtt 40 lér. együtt 60 lér.

Goldon kapható ezüst, bronz és tűzvörös színekben is.

Kizárólag kapható:

Nagy Lajos

könyv és papirkereskedésében KARCZAG, (NÉPBANK ÉPÜLET.)

V á m- és m ű ö r l é s.

A környék legkiválóbb iparvállalata a

RÁKÓCI HENGERMALOM

a kor kivánalmainak megfelelően felszerelve áll a közönségrendelkezésére. A legkényesebb igényeket kielégítve készít: finom és kenyér lisztet, korpát, darát, grizt, köleskását. Mindezek nagyban és kicsinyben kaphatók a legjutányosabb ár mellett.

Buzát lisztért kicserélünk.

  Napraforgó- és tökmag olaj eladás.

A t. gazdálkodó a örömtető közönség pártfogásába ajánlja a fenti vállalatot.

Kása József

tulajdonos.

 Égőolaj eladás.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Buzavétel a legmagasabb napi ár mellett.

Halász és Társa

KARCZAG, gazdasági és varrógép kereskedők.

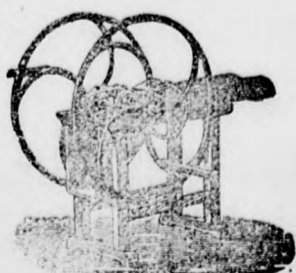
Állandó raktárt tartunk valódi Melichár „UNICUM DRILL“ páros és valódi Melichár „FORTUNA“ páratlansorú vetőgépekben, melyek kedvező ár és kedvező fizetés mellett kapható.

Ovakodjunk silány utánzatoktól!

Ugyszintén kaphatók egyetemes **aczélekék** utólérhetetlenleg szebb és legjobb kivitelben.

Szecska vágók kézi és járgány hajtással répvágók, kukorica morzsolók;

„STYRYA“ kerékpárok,

varrógépek, mindennemű nagyságban és minőségben

5 évi jótállás mellett készpénz és részletfizetéssel.

